Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Central), judecător Nicula Veaceslav
Dosarul nr. 2ri-399/24 (2-21009067-02-2ri-19072024)

D E C I Z I E

14 noiembrie 2024 *****

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului, judecătorul: Panov Ana
Judecătorii: Malîi Ala și Mămăligă Natalia

examinând fără participarea părților, recursul declarat de către Pisarenco Valentina și Pisarenco Mihail,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 21 mai 2024, prin care s-a admis cererea de asigurare a acțiunii,

în cauza de insolvabilitate la cererea înaintată de locțiitorul administratorul insolvabilității SRL „Vest-Resurs", Crețu Ion, împotriva lui Pisarenco Mihail, Pisarenco Valentina și SRL „Stratum-Plus" privind declararea nulității actelor juridice,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

La 17 mai 2024, locțiitorul administratorul insolvabilității SRL „Vest-Resurs", Crețu Ion, a depus cerere împotriva lui Pisarenco Mihail și Pisarenco Valentina privind anularea contractului de vânzare-cumpărare *****, încheiat între SRL „Vest- Resurs", în calitate de vânzător, şi Pisarenco Mihail, în calitate de cumpărător; rectificarea Registrului bunurilor imobile prin radierea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil, cu numărul cadastral *****, situat în *****, după Pisarenco Mihail şi Pisarenco Valentina.

Concomitent, a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, prin aplicarea sechestrului asupra bunului imobil, cu numărul cadastral *****, situat în *****, până la soluționarea definitivă a cauzei.

Ulterior, la 20 mai 2024, locțiitorul administratorul insolvabilității SRL „Vest-Resurs”, Crețu Ion, a depus cerere de concretizare a cerințelor împotriva lui Pisarenco Mihail, Pisarenco Valentina și SRL „Stratum-Plus”, solicitând anularea contractului de vânzare-cumpărare *****, încheiat între SRL „Vest- Resurs”, în calitate de vânzător, şi Pisarenco Mihail, în calitate de cumpărător; constatarea ineficienţei contractului de vânzare-cumpărare nr. *****; rectificarea Registrului bunurilor imobile, prin radierea dreptului de proprietate înregistrat după Pisarenco Mihail şi Pisarenco Valentina, în privinţa bunurilor imobile cu numărul cadastral *****, *****, şi radierea dreptului de proprietate înregistrat după SRL „Stratum-Plus” în privinţa bunului imobil cu numărul cadastral *****.

Concomitent, a solicitat aplicarea sechestrului inclusiv pe bunurile imobile cu numerele cadastrale *****; *****, ***** şi *****, situate în *****, *****, până la soluționarea definitivă a cauzei.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 21 mai 2024 a fost admisă cererea înaintată de locțiitorului administratorul insolvabilității SRL „Vest-Resurs”, Crețu Ion, privind aplicarea măsurilor de asigurare în cauza înaintată împotriva pârâților Pisarenco Mihail, Pisarenco Valentina și SRL „Stratium-Plus” privind declararea nulității actelor juridice. S-a aplicat sechestrul asupra bunurilor imobile cu numărul cadastral *****, *****, ***** şi *****, situate în *****, *****, până la examinarea fondului cererii de chemare în judecată.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 4 iulie 2024, Pisarenco Mihail și Pisarenco Valentina au declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 21 mai 2024, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de asigurare a acțiunii.

Argumentele recurentului:

În argumentarea cererii de recurs, recurenții Pisarenco Mihail și Pisarenco Valentina au invocat că la etapa soluţionării chestiunii ce a vizat aplicarea măsurii de asigurare în speţă, instanţa de fond eronat a delimitat scopul aplicării măsurilor de asigurare a acţiunii.

Relevă că la caz, instanţa de judecată nu a identificat elementele unei eschivări a pârâţilor/recurenţilor de la executarea unei eventuale obligaţii ce ar rezulta o dată cu pronunţarea unei eventuale hotărâri, precum şi existenţa acelor circumstanţe care ar fi impus exercitarea scopului suprem de prevenire a unei pagube iminente.

Consideră că măsura de asigurare aplicată în condiţiile şi forma solicitată echivalează cu expunerea instanţei asupra fondului, iar unele constatări, ce ar

constitui mijloc probant în viziunea reclamantului - urmează a fi apreciate de instanţa de fond la adoptarea hotărârii judecătoreşti asupra cauzei.

La fel, temeiurile invocate în vederea argumentării poziţiei de aplicare a măsurilor asiguratorii sunt în legătură cauzală directă cu constatările fondului cauzei, aprecierea cărora face imposibilă admiterea cererii de aplicare a măsurilor de asigurare.

Afirmă că în speţă, măsurile provizorii aplicate de către instanţa de judecată ţin de substanţa obiectului acţiunii. Or, instanţa urma să dispună măsura de asigurare, care menţine starea de fapt pe durata examinării cauzei, doar în circumstanţe în care în mod plauzibil există riscul cauzării unei pagube ireparabile, fapt care a fost omis cu desăvârşire de către instanţa de fond.

Totodată, consideră că la soluţionarea chestiunii cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare, urmează a fi luaţi în considerare toţi factorii şi interesele relevante şi instanţa poate dispune aplicarea acestora doar în situaţia în care se constată că neaplicarea acestora este susceptibil de a cauza un prejudiciu iminent, ce ar putea fi ireparabil, condiţie care în prezenta speţă nu se întruneşte.

Complementar, invocă şi faptul că, reclamantul/intimat nu a adus argumente plauzibile prin care să probeze în ce măsură aplicarea măsurilor de asigurare ar contribui la executarea unei eventuale hotărâri în prezenta speţă or, însăşi pretenţiile formulate de reclamant nu sunt axate pe o detaliere a celor descrise.

Opinează că aplicarea măsurilor de asigurare prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Central) din 21 mai 2024, constituie o ingerinţă directă adusă în dreptul de proprietate al recurenţilor.

În acest context notează că dreptul de proprietate este acel drept subiectiv ce conferă titularului exercitarea în putere proprie şi în interes propriu a atributelor de posesie, folosinţă şi dispoziţie asupra bunurilor sale în limitele determinate de lege. Inviolabilitatea proprietăţii urmează a fi interpretată în sensul că nimeni nu va fi în drept să intervină abuziv în exercitarea dreptului de proprietate al altei persoane, decât în cazurile şi în ordinea stabilită de lege, ce nu se regăsesc în prezenta speţă.

Mai mult, consideră că prin măsurile de asigurare aplicate, este lezat nemijlocit dreptul de proprietate al recurenţilor asupra bunului imobil deţinut în proprietate, drept ce este protejat atît de legea naţională, cît şi de art. 1 al Protocolului nr. 1 la CEDO.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost pronunţată la 21 mai

2024, fiind expediată la 26 iunie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei, cât și prin informația din serviciul Track &Trace (f. d. 60).

Astfel, recursul declarat de Pisarenco Mihail și Pisarenco Valentina împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 21 mai 2024 se consideră depus în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 8 alin. (6) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În accepțiunea art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

În acord cu prevederile art. 174 Cod de procedură civilă la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului pînă la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

În temeiul art. 175 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, în vederea asigurării acţiunii, judecătorul sau instanţa este în drept: să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;

Iar, conform alin. (2) din norma menționată, judecătorul sau instanţa dispune, la cererea participanţilor la proces, aplicarea şi a altor măsuri de asigurare a acţiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. Pot fi admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acţiunii dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depăşeşte valoarea acţiunii.

În corespundere cu art. 177 alin. (1) Cod de procedură civilă în cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele și circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

În acest context, Colegiul judiciar notează că asigurarea acțiunii civile constă dintr-o totalitate de măsuri silite temporare, dispuse de către judecător sau instanța de judecată la solicitarea părții interesate, menite să garanteze executarea efectivă a unei hotărâri judecătorești definitive și aceste măsuri au următoarele particularități: sunt urgente; au un caracter temporar; au drept scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului; urmează să fie în concordanță cu obiectul acțiunii.

Prin urmare, indiferent de forma aplicabilă, măsura asiguratorie ține de substanța obiectului acțiunii, judecătorul urmând să o dispună doar în cazul în care, în mod plauzibil, se afirmă un risc al unei eventuale imposibilități de executare, sarcina probațiunii întru aplicarea măsurii de asigurare fiind pusă pe seama solicitantului, care urmează să prezinte probe pertinente și să justifice necesitatea asigurării acesteia, iar aprecierea pericolului ținut de substanța obiectului acțiunii este la latitudinea instanței de judecată.

La caz, instanța de recurs remarcă că pentru a dispune aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii nu este suficientă acceptarea spre examinare a cererii, ci este necesar ca judecătorul sau instanța de judecată să stabilească, în baza probelor și argumentelor prezentate de reclamant, că neluarea unor astfel de măsuri ar putea face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

În această ordine de idei, Colegiul judiciar reține că stabilirea oricărei restricții față de pârât, prin măsurile de asigurare a acțiunii, se permite doar în cazuri excepționale, în baza unor temeiuri expres prevăzute de Codul de procedură civilă.

Colegiul judiciar relevă că la pronunțarea încheierii privind aplicarea măsurilor de asigurare sau neaplicarea acestora, judecătorul urmează să verifice: raționalitatea și temeinicia cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare; probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor de asigurare; dacă există pericolul in mora (pericol de dispariție, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare); asigurarea unui echilibru între părțile cointeresate; preîntâmpinarea atingerii intereselor publice sau a intereselor unor terți în cazul aplicării măsurilor de asigurare; în ce măsură modalitatea de asigurare a acțiunii solicitate este în corelație cu obiectul acțiunii înaintate și dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului măsurilor de asigurare.

Analizând încheierea supusă recursului, materialele cauzei, motivele invocate de recurent, Colegiul judiciar constată că instanța de fond corect a reținut starea de fapt și a aplicat cadrul legal situației.

Astfel, instanța de recurs notează că obiectul litigiului dedus judecății îl constituie anularea contractului de vânzare-cumpărare *****, încheiat între SRL „Vest- Resurs”, în calitate de vânzător, şi Pisarenco Mihail, în calitate de cumpărător; constatarea ineficienţei contractului de vânzare-cumpărare nr. *****; rectificarea Registrului bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate înregistrat după Pisarenco Mihail şi Pisarenco Valentina în privinţa bunurilor imobile cu numărul cadastral *****, ***** şi *****, situate în *****, *****, şi radierea dreptului de proprietate înregistrat după SRL „Stratum-Plus” în privinţa bunului imobil cu numărul cadastral *****.

Prin cererea de asigurare a acțiunii, locțiitorul administratorul insolvabilității SRL „Vest-Resurs”, Crețu Ion, a solicitat aplicarea sechestrului inclusiv pe bunurile imobile cu numerele cadastrale *****; *****, ***** şi *****, situate în *****, *****, până la soluționarea definitivă a cauzei.

Colegiul civil reține că prima instanță corect a ajuns la concluzia de a admite cererea locțiitorului administratorul insolvabilității SRL „Vest-Resurs”, Crețu Ion, privind aplicarea măsurilor asiguratorii, prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile cu numărul cadastral *****, *****, ***** şi *****, situate în *****, *****, până la examinarea fondului cererii de chemare în judecată, or, oportunitatea și necesitatea instituirii măsurilor de asigurare se confirmă prin existența riscului imposibilității punerii în executare a eventualei hotărâri judiciare de admitere a acțiunii, manifestat prin pericolul de înstrăinare a bunurilor imobile litigioase.

Instanța de fond, adoptând soluția respectivă, a reieșit din obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei, natura pretențiilor formulate, comportamentul pârâților, și urmare a acestor date, corect a concluzionat asupra existenței unui risc de a nu fi executată eventuala hotărâre. Or, în speță, există un pericol real şi iminent de imposibilitate a executării eventualei hotărâri judiciare de admitere a acțiunii, din cauza înstrăinării bunurilor imobile litigioase.

Astfel, la caz, măsurile de asigurare sunt proporționale, adică ingerințele în drepturile pârâților/recurenților sunt echilibrate într-o măsură rezonabilă de protecția anticipată a drepturilor reclamantului/intimat, scopul acestora fiind de a conserva o anumită situație legală sau de fapt pentru a proteja drepturile părții interesate.

Prin urmare, Colegiul respinge ca nefondate argumentele invocate de recurenți cu privire la netemeinicia aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii, or, prima instanță nu a acționat arbitrar ci, având la bază prevederile legale, a instituit o măsură provizorie, de limitare temporară, urmărind scopul conservării patrimoniului pârâților/recurenți, pentru a asigura executarea eventualei hotărâri judecătorești.

Subsidiar se reține că măsurile de asigurare a acţiunii nu privează proprietarul de dreptul de proprietate asupra bunurilor sale, ci doar instituie restricţii privind înstrăinarea acestora altor persoane. Aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii nu perturbă posesia şi deţinerea bunurilor de către proprietar, are un caracter temporar şi are ca scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului.

În finalitatea celor expuse, Colegiul reține că, în speță, sunt întrunite exigențele de necesitate și rezonabilitate a măsurilor de asigurare.

Pe cale de consecință, Colegiul judiciar consideră că prima instanță având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la concluzia de a admite cererea depusă de locțiitorul administratorul insolvabilității SRL „Vest-Resurs”, Crețu Ion, cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Din considerentele menționate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalității încheierii contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău conchide de a respinge recursul ca neîntemeiat şi de a menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 21 mai 2024, prin care a fost admisă cererea cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Respingând recursul, instanța de recurs pune în evidență faptul că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art.6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebait şi alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Subsecvent, instanța de recurs relevă că potrivit jurisprudenței CtEDO, recursurile trebuie să fie efective, capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlandei, 16 aprilie 91), pe când în recursul declarat, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În conformitate cu art. 425, art. 427 lit. a), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Pisarenco Valentina și Pisarenco Mihail.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 21 mai 2024, în cauza de insolvabilitate la cererea înaintată de locțiitorul administratorul

insolvabilității SRL „Vest-Resurs”, Crețu Ion, împotriva lui Pisarenco Mihail, Pisarenco Valentina și SRL „Stratum-Plus” privind declararea nulității actelor juridice.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
Judecătorul: Panov Ana

Judecătorii: Malîi Ala

Mămăligă Natalia